

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันที่มีอัตราการเกิดผู้ประกอบการใหม่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากสถิติการจดทะเบียนธุรกิจในปี 2548 ซึ่งมีอัตราการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นกว่า 11% จากยอดรวมการจดทะเบียนทั้งหมด (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2548) โดยเฉพาะผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้มีการสนับสนุนให้ประชาชนหันมาประกอบอาชีพอิสระ หรือการมีธุรกิจเป็นของตนเอง แทนที่จะเข้าไปทำงานในบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเหมือนที่ผ่านมาในอดีต ซึ่งเป็นเหตุให้นักศึกษาที่จบใหม่ บุคลากรในองค์การ หรือแม่กระทั้งชาวบ้านทั้งในเมืองและชนบท ได้หันมาประกอบธุรกิจของตนเองมากขึ้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นธุรกิจขนาดเล็กๆ ที่มีการลงทุนไม่มากนัก และด้วยภาวะที่มีการเกิดธุรกิจขึ้นใหม่ในจำนวนมากเช่นนี้ จึงทำให้ธุรกิจใหม่เหล่านี้ต้องเผชิญกับสถานะการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ทั้งจากคู่แข่งในระดับเดียวกัน และคู่แข่งที่มีอำนาจการแข่งขันที่สูงกว่า ซึ่งมีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมตลอดเวลา จึงทำให้ผู้ประกอบการใหม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านบริหารธุรกิจซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบการธุรกิจของตนเองให้สามารถที่จะอยู่รอดได้ภายใต้สถานะการแข่งขันเช่นนี้

การเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรบริหารธุรกิจซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจในทุกๆ ระดับซึ่งได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากการเข้ารับการฝึกอบรมจะเป็นการเรียนรู้วิธีการบริหารธุรกิจจากผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีดีที่จะเรียนรู้ถึงเทคนิคในด้านบริหารธุรกิจแทนที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองซึ่งต้องใช้เวลาในการลองผิดลองถูกค่อนข้างมาก โดยในการฝึกอบรมนี้จะสามารถแบ่งหลักสูตรได้เป็น 3 ระยะ คือ หลักสูตรระยะสั้นซึ่งมีระยะเวลาการอบรมไม่เกิน 24 ชั่วโมง ระยะกลางซึ่งมีระยะเวลาการอบรมตั้งแต่ 25 ชั่วโมงถึง 120 ชั่วโมง และระยะยาวคือมีระยะเวลาการอบรมตั้งแต่ 120 ชั่วโมงขึ้นไป (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2544) ซึ่งในการจดอบรมหลักสูตรบริหารธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่และล้านนา ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น โครงการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการแปลงสินทรัพย์ประเภทเครื่องจักรเป็นทุน ซึ่งจัดโดยสำนักงานส่งเสริมการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โครงการฟื้นฟูผู้ประกอบการทั้งในจังหวัดเชียงใหม่

และลำพูน จัดโดยธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Bank) การอบรมด้านเทคนิคและขั้นตอนในการส่งออก จัดโดยศูนย์ส่งเสริมการส่งออกภาคเหนือ หรือจัดโดยภาคเอกชน เช่น เทคนิคการบริหารการตลาดสำหรับ SMEs ซึ่งจัดโดยบริษัทที่ปรึกษาและจัดฝึกอบรมโดยเฉพาะ เป็นต้น ในส่วนของหลักสูตรระดับกลางนั้นก็จะมีหน่วยงานที่จัดการอบรมเป็นทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กัน อาทิเช่น หลักสูตรการฝึกอบรมเขียนแผนธุรกิจ ในโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (NEC) ซึ่ง จัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โครงการอบรมหลักสูตร MINI MBA ซึ่ง จัดโดยคณะกรรมการธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น ส่วนหลักสูตรระดับภายนอกนั้นยังไม่ค่อยได้รับ ความนิยมมากนักเนื่องจากต้องใช้งบประมาณในการจัดค่อนข้างสูง และส่วนใหญ่จะจัดโดยหน่วยงาน ภาครัฐ เช่น โครงการศูนย์บ่มเพาะธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น

จากอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของผู้ประกอบการธุรกิจทั่วประเทศคงถูกต่อไป โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้ จึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษา ถึงความต้องการที่แท้จริงในการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน เพื่อผลที่ได้นั้นจะนำไปใช้ในการ วางแผนและพัฒนาหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ อันจะ เป็นการสร้างความเข้มแข็งในด้านการบริหารธุรกิจให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะส่งผล ต่อเนื่องให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- ทำให้ทราบถึงความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรบริหารธุรกิจของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน
- เพื่อเป็นข้อมูลที่ในการนำไปวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมทางด้านบริหารธุรกิจ สำหรับผู้ประกอบการให้มีความสอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ กลุ่มเป้าหมายต่อไป

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ความต้องการในด้านต่างๆ คือ ด้านหัวข้อหลักสูตรหรือโปรแกรมการอบรม ด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าฝึกอบรม ด้านสถานที่จัดการฝึกอบรม ด้านเวลาในการฝึกอบรม ด้านช่องทางการจำหน่ายและประชาสัมพันธ์ และด้านการให้บริการแก่ผู้เข้ารับการอบรม

หลักสูตรบริหารธุรกิจ หมายถึง โปรแกรมการจัดอบรมทั้งในเชิงวิชาการ และปฏิบัติการ ทางด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งจัดอบรมขึ้นโดยหน่วยงาน สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีระยะเวลาการอบรมต่างกัน ไปตามเนื้อหาของแต่ละหลักสูตร

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรสูงที่ ซึ่งไม่รวมที่ดิน และจำนวนการจ้างงาน ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2543)

กิจการประกอบการผลิต มีทรัพย์สินถาวรสูงที่เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานมากกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน

กิจการประกอบบริการ มีทรัพย์สินถาวรสูงที่เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างงานมากกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน

กิจการประกอบค้าส่ง มีทรัพย์สินถาวรสูงที่เกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท และ มีการจ้างงานมากกว่า 25 คน แต่ไม่เกิน 50 คน

กิจการประกอบค้าปลีก มีทรัพย์สินถาวรสูงที่เกินกว่า 30 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 60 ล้านบาท และ มีการจ้างงานมากกว่า 15 คน แต่ไม่เกิน 30 คน

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีมูลค่าทรัพย์สินถาวรสูงที่ ซึ่งไม่รวมที่ดิน และจำนวนการจ้างงาน ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2543)

กิจการประกอบการผลิต มีทรัพย์สินถาวรสูงที่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน

กิจการประกอบบริการ มีทรัพย์สินถาวรสูงที่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน

กิจการประกอบค้าส่ง มีทรัพย์สินถาวรสูงที่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 25 คน

กิจการประกอบค้าปลีก มีทรัพย์สินถาวรสูงที่ไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 15 คน

ผู้ประกอบการในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำปูน หมายถึง ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ภายในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำปูน

หัวข้อการอบรมทางด้านความรู้ หมายถึง หัวข้อหลักสูตรการอบรมที่มีเนื้อหาการอบรมเน้น การเสริมสร้าง และเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เข้ารับการอบรม

หัวข้อการอบรมทางด้านทักษะ หมายถึง หัวข้อหลักสูตรการอบรมที่มีเนื้อหาการอบรมเน้น การเสริมสร้าง และเพิ่มพูนทักษะความสามารถให้กับผู้เข้ารับการอบรม

หัวข้อการอบรมทางด้านทัศนคติ หมายถึง หัวข้อหลักสูตรการอบรมที่มีเนื้อหาการอบรมเน้น สร้างเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักรเห็นถึงความสำคัญของหัวข้อที่เข้ารับการอบรมนั้นๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved